

## EFEKTY UCZENIA SIĘ I TREŚCI PROGRAMOWE DLA ZAJĘĆ

Kierunek: **Sztuka pisania**

Poziom studiów: **Studia drugiego stopnia**

Nazwa zajęć: **Seminarium dyplomowe**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Wykazuje się szeroką i kontekstową wiedzą niezbędną do samodzielnej realizacji projektu badawczego (napisania pracy magisterskiej)

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi wyszukiwać i przetwarzać specjalistyczne informacje niezbędne do samodzielnej realizacji projektu badawczego (napisania pracy magisterskiej).

2. Wykazuje się znajomością formalnych zasad redagowania pracy magisterskiej (sporządzanie bibliografii, przypisów, spisu treści)...

3. Potrafi opracować konspekt /rozdział pracy magisterskiej lub sporządzić opis projektu badawczego

4. Potrafi stosować zasady prawa autorskiego, a także wprowadzać pozyskane dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Potrafi aktywnie uczestniczyć w dyskusji związanej z tematyką seminarium, formułować własne poglądy i odnosić się do opinii wyrażanych przez innych członków grupy, potrafi współpracować z grupą i kierować nią

**Treści programowe dla zajęć:**

Merytoryczna i metodologiczna specyfika seminarium oraz zasad pisania prac magisterskich.

Prezentacja tematów prac magisterskich i dyskusja na ich temat.

Dokonanie przez studentów wyboru tematu pracy magisterskiej.

Przedyskutowanie kluczowych problemów i kontekstów związanych z tematyką prac.

Prezentacja konspektów /rozdziałów prac lub opisów projektów badawczych połączona z dyskusją na ich temat.

Nazwa zajęć: **Creative Writing Lab**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Rozumie związek między pomysłem, „natchnieniem”, talentem a pisaniem jako pracą.

**w zakresie umiejętności:**

1. Umie definiować swoje intencje twórcze i bronić ich zasadności przed krytyką.

2. Potrafi dobierać środki artystyczne adekwatnie do powziętych zamiarów.

3. Dostrzega wady swojej pracy pisarskiej i potrafi je eliminować.

4. Potrafi samodzielnie redagować (nadać spójność, logicznie poprowadzić, pozostać wiernym zamiarowi estetycznemu, oczyścić z uchybień językowych) tekst własnego utworu.

5. Umie dyskutować o własnym bądź cudzym utworze, bez korzystania ze wsparcia recepcji, tradycji interpretacyjnych itd.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Jest gotów / gotowa współpracować w grupie lub kierować nią w celu osiągnięcia wspólnego celu, na przykład zorganizowania wydarzenia literackiego: spotkania czy festiwalu, albo zredagowania wspólnej publikacji

**Treści programowe dla zajęć:**

Problemy i składniki procesu twórczego.

Praktyczne zagadnienia wartościowania utworu literackiego.

Zależność między intencją dzieła a warunkami jego realizacji.

Literatura jako literatura, praca nad/z językiem, szacunkiem dla jego norm i dozwoloną artyście niesubordynacją.

Jednostkowość i konwencjonalność jednostkowości w utworze.

Wolność pisarza wobec horyzontu oczekiwań odbiorcy.

Nazwa zajęć: **Literatura - instrukcja obsługi**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Zna historyczne i współczesne definicje literatury

2. Rozróżnia teksty konwencjonalne, nowatorskie, oryginalne

3. Orientuje się w problematyce korespondencji sztuk
4. Zna podstawowe antropologiczne i metafizyczne uwarunkowania literatury

**w zakresie umiejętności:**

1. Umieć osadzać zjawiska literackie w kontekście historycznym i społecznym
2. Świadomie posługuje się terminami z zakresu ontologii i epistemologii dzieła literackiego;
3. Interpretuje związki literatury i medium/ mediów
4. Określa podstawowe antropologiczne i metafizyczne uwarunkowania literatury

**Treści programowe dla zajęć:**

Literatura – sensy pojęcia, wyznaczniki, nowe znaczenia;  
Granice literatury, formy pograniczne, korespondencje  
Kulturowe role pisarstwa i style odbioru  
Społeczna historia literatury: związki, wpływy, oddziaływanie;  
Fikcja, prawda, przedstawienie a problemy interpretacji i wartościowania  
Autobiografia, autentyczność, autokreacja  
Literatura jako medium, literatura wobec mediów  
Konwencja, rzemiosło, idiom  
Literatura jako doświadczenie i „świeckie sacrum”

Nazwa zajęć: **Polska literatura współczesna**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Posiada pogłębioną wiedzę na temat najważniejszych osiągnięć literatury ostatniego trzydziestolecia;
2. Rozpoznaje i poprawnie charakteryzuje głównie tendencje estetyczne w literaturze najnowszej.
3. Potrafi sporządzić katalog najważniejszych tematów oraz ich przeobrażeń

**w zakresie umiejętności:**

1. W pogłębiony, krytyczny sposób umie scharakteryzować twórczość najwybitniejszych autorów współczesnych i o niej dyskutować.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Potrafi wziąć udział w debacie na temat współczesnego kanonu i Parnasu.

**Treści programowe dla zajęć:**

Przełomy, przesilenia, zwroty i tendencje literatury 1989-2020.  
Po '89: formacja „brulionu”, powieść na rynku książki, „odmrożone tematy” literatury.  
Przybliżenia: Piotr Sommer, Marcin Świetlicki, Jacek Podsiadło, Andrzej Sosnowski, Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki, Marta Podgórnik, Joanna Mueller, Justyna Bargielska, Szczepan Kopyt, Konrad Góra, Jerzy Pilch, Olga Tokarczuk, Izabela Filipiak, Andrzej Stasiuk, Marek Bieńczyk, Zbigniew Kruszyński, Michał Witkowski, Dorota Masłowska lub inne.  
Poetyki i afekty: nonkonformizm, indywidualizm, komunizm, nostalgia, melancholia, mityzacja i inne.  
Literatura wobec kapitalizmu i nowych mediów.  
Proza i poezja: od „małych ojczyzn” do „wizji lokalnych”.

Nazwa zajęć: **Master Class / warsztaty mistrzowskie**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Potrafi określić znaczenie składników dzieła: podmiot, styl, temat, postać literacka, przestrzenność i czasowość – od strony praktycznych rozwiązań;
2. Posiada postawy genopoetyki – dyscypliny zainteresowanej warunkami tworzenia, wariantami tekstu, porzuconymi lub skorygowanymi pomysłami na utwór;
3. Ma świadomość okoliczności biograficznych, afektywnych i społecznych towarzyszących powstawaniu literatury;

**w zakresie umiejętności:**

1. Rozpoznaje momenty krytyczne procesu twórczego, potrafi je zlokalizować, nazwać oraz określić rolę w konstrukcji dzieła.
2. Nabywa biegłości w „studiowaniu przypadków”, analizie wyodrębnionych z literaturoznawczego kontekstu realizacji pisarskich;

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Wzbogaca język analitycznego i krytycznego myślenia oraz debatowania o kulturze oraz cudzym i własnym pisaniu.

**Treści programowe dla zajęć:**

Instytucjonalny versus intymny charakter twórczości literackiej.

Proces twórczy a biografia autora.

Czytanie – pisanie: dystynkcja i tożsamość dwóch aspektów uprawiania literatury.

Budowa dzieła, dzieło budowy. Od strony autora.

Konstytywatywne składniki: podmiot literacki, język i styl indywidualny, scena i akcja, bohater, czasoprzestrzeń.

Gatunkowość i osobność (autorskość, idiomatyczność) utworu.

Intencjonalność i obiektywność komunikatu literackiego.

Genopoetyka, archeologia pisarstwa, dokumenty procesu twórczego.

**Nazwa zajęć: Poetyka i praktyka wiersza**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Rozpoznaje i charakteryzuje klasyczne i nowe gatunki liryczne uprawiane dzisiaj.
2. Rozpoznaje, charakteryzuje i stosuje nowe formy poetyckie, wykreowane przez kulturę alternatywną, klubową oraz nowe media

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi scharakteryzować kod gatunkowy poszczególnych utworów i wskazać zachodzące w nim mutacje (zmiany i cechy indywidualne).
2. Umie opisać indywidualne strategie liryczne, poświadczone przez wiersz.
3. Swobodnie operuje terminami z zakresu poetyki opisowej, odnoszącymi się do szeroko rozumianej stylistyki i kompozycji dzieła.
4. Potrafi analizować utwór liryczny w języku literaturoznawstwa, a ponadto – wchodzić z nim w interakcje twórcze.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Rozmawia na temat poetyckiej twórczości uznanych autorek i autorów, koleżanek i kolegów z grupy oraz własnej.
2. Konfrontuje i wykorzystuje w swoich tekstach krytycznych czy artystycznych różne sposoby opisu współczesnej poezji oraz podejmuje próby ich publikacji.

**Treści programowe dla zajęć:**

Tradycje liryki współczesnej;

Przemiany formalne poezji XX wieku i współczesnej.

Kompozycja i stylistyka utworów ściśle określonych pod względem formalnym.

Stylizacja, intertekstualność, intermedialność liryki dzisiaj.

Wiersz wolny, aleatoryczny, autodestruktywny, improwizowany – rodowód i wcielenia.

Poezja sceniczna (np. Kennetha Kocha, Adama Kaczanowskiego) a wiersz na scenie (slam, free styling).

Dialogiczność wiersza, dialogi wierszowe (np. Miłosz – Larkin, Podsiadło - Miłosz, Podsiadło – Barańczak, Miłosz – Rilke).

Tekstowe substraty wiersza: piosenka, skecz, informacja medialna, anons, przemówienie polityczne, kazanie itd.).

**Nazwa zajęć: Arcydzieła literatury dawnej**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Rozumie i w sposób pogłębiony potrafi objaśnić pojęcia: tradycja, dziedzictwo, kanon, arcydzieło.
2. Identyfikuje i zna przykłady realizacji „tematów królewskich” literatury Zachodu.

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi scharakteryzować mechanizmy literackiego oddziaływania, wpływu, kontynuacji, nawiązania.
2. Rekonstruuje, interpretuje, ożywia znaczenia dawnych dzieł literackich.
3. Rozróżnia kryteria wartości artystycznej: maestrię warsztatową, doskonałość, nowatorstwo, oryginalność, innowacyjność, odkrywczość, głębię filozoficzną, psychologiczną, moralną, znaczenie dla wspólnoty.
4. Rozpoznaje motywy przewodnie i powracające literatury europejskiej.

**Treści programowe dla zajęć:**

Tradycja literacka, dziedzictwo kulturalne, kanon Zachodu.

Tradycja a teorie wpływu, oddziaływania, trwałości w literaturze.

Przełomy literackie i kulturowe, dzieła podsumowujące (np. Boska komedia) i otwierające epoki (np. Don Kichot).

Lokalne i uniwersalne znaczenie arcydzieł.

Arcydzieła języków mniejszych; zapomniane; unieważnione.

Arcydzieło a komentarz krytyczny; a podatność na „twórczą zdradę”; a obowiązki hermeneutyki.  
Arcydzieła a problemy przekładu; przekładu intersemiotycznego; interpretacji i popularyzacji.  
Problemy więzi kulturowych, fetysze tożsamości, złudzenia uniwersalizmu.

Nazwa zajęć: **Literatura na świecie**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Poszerzył i pogłębił wiedzę o wybranych osiągnięciach i tendencjach współczesnej literatury światowej.
2. Rozumie znaczenia pojęć: literatura światowa, literatura powszechna, literatura porównawcza;
3. Zyskuje dodatkowe narzędzia do rozumienia komunikatów literackich nienależących do kultury rodzimej lub do kluczowej tradycji europejskiej.

**w zakresie umiejętności:**

1. Rozpoznaje podstawowe mechanizmy życia literackiego w innych krajach.
2. Jest uwrażliwiony na problemy przekładu literackiego.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Posiada zdolność głębszej analizy różnorodnych sposobów pojmowania, ukazywania i osądzania świata.

**Treści programowe dla zajęć:**

Rozróżnienia nowoczesność – modernizm, ponowoczesność – postmodernizm.

Kulminacyjne osiągnięcia literatury XX-wiecznej i najgłośniejsze dokonania literatury ostatnich dwóch dekad.

Mechanizmy przekraczania granic geograficznych i językowych.

Etyczne aspekty i powinności literatury: kolonializm i postkolonializm, społeczna dystrybucja dóbr i prestiżu, prawa kobiet i mniejszości.

„Ludzkie” i „nieludzkie” w różnych porządkach wartości.

Słowa przeciw dyktaturom, wyzyskowi, przemocy.

Doświadczenie miejsca (natury, krajobrazu, przestrzeni) w utworach.

Odmienność konwencji mimetycznych i emotywnych.

Nazwa zajęć: **Duże i małe formy prozatorskie**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Posiada wiedzę z zakresu genealogii i poetyki dotyczącej prozy.
2. Rozumie znaczenia pojęć: epika, epickość, epopeiczność, panoramiczność powieści, „wielka powieść amerykańska”, proza poetycka, sylwa gatunkowa, pakt autobiograficzny, autokreacja, gra powieściowa, narracja, akcja, fabuła, wątek, motyw, postać literacka.
3. Zyskuje dodatkowe narzędzia analityczne do charakterystyki konstrukcji i mechanizmów tekstowych dzieła prozatorskiego.

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi scharakteryzować momenty krytyczne utworu prozatorskiego: rozpoczęcie, koniec, punkt zwrotny, punkt kulminacyjny; ponadto – rolę opisu, retardacji, zwrotu akcji.
2. Kompetentnie analizuje typ i pozycję narratora / narracji, a także relacji między „instancjami nadawczymi”: autorem, podmiotem, opowiadaczem.
3. Potrafi zastosować w praktyce zdobytą wiedzę i poczynione obserwacje, świadomie inicjować opowieść, wprowadzać na scenę postać, układać dialog itd.

**Treści programowe dla zajęć:**

Problemy gatunkowe prozy – od paraboli, powiastki filozoficznej do powieści graficznej.

Poetyka różnych odmian powieści.

Konstrukcja świata przedstawionego w utworze prozatorskim, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki czasu i przestrzeni.

Zagadnienia podmiotowości oraz „instancji nadawczych” w prozie.

Poetyka i praktyka opowiadania.

Światopoglądy prozy: od „epopei mieszczańskiej” do „literatury wyczerpania”.

Poetyckość i dokumentarność w utworze prozatorskim.

Proza i etyczne aspekty odpowiedzialności za świat.

Nazwa zajęć: **Tradycje i formy literatury nowoczesnej**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Zna szczytowe osiągnięcia nowoczesności.
2. Zna historię, ideę, manifesty i programy europejskiej oraz polskiej awangardy.
3. Rozumie naturę myślenia utopijnego oraz najważniejsze przykłady antyutopii – od „Wojny światów”, przez utwory Huxleya, Zamiatina, Orwella, Lema, do „Ziemi Ulro” i innych.
4. Rozumie relacje sztuki oraz rozwoju nauki, technologii, antropologii.
5. Rozumie wpływ teorii Z. Freuda (oraz innych „pomysłów na człowieka”) na literaturę.

**w zakresie umiejętności:**

1. Rozumie znaczenia pojęć, potrafi wyjaśnić ich odzwierciedlenie literackie: nihilizm, odczarowanie świata, sekularyzacja, postsekularyzm, kryzys reprezentacji, ambiwalencja, ironia.
2. Rozumie i potrafi omówić problemy nowoczesnej podmiotowości.
3. Potrafi wyjaśnić, na czym polega myślenie krytyczne literatury nowoczesnej oraz jej różne postaci etyzmu.

**Treści programowe dla zajęć:**

Filozoficzna i literacka historia nowoczesności.

Nowoczesne koncepcje pisarstwa i pisarza.

Antropologia, socjologia, psychologia nowoczesnych jednostek i społeczeństw.

Arcydzieła polskiej i światowej nowoczesności.

Literatura wobec zrealizowanych utopii społecznych (totalitaryzm) i technologicznych.

Wobec zła; zeświecczenie teodycei, instrumentalizacja mitów, ukąszenie heglowskie, nihilizm, uprzedmiotowienie; Holokaust.

Śmierci Boga, człowieka, poety.

Kultura masowa a problemy wolności ludzkiej.

Nazwa zajęć: **Redakcja tekstu literackiego**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Rozumie charakter i powagę pracy redaktorskiej.

**w zakresie umiejętności:**

1. Umie ocenić i zażegnać niedostatki logicznej i treściowej konstrukcji tekstu.
2. Odkrywa i poprawia błędy merytoryczne w tekście.
3. Potrafi ocenić jakość i konsekwencję zastosowanych rozwiązań stylistycznych oraz zaproponować odpowiednie zmiany.
4. Trafnie lokalizuje i poprawia błędy językowe.
5. Umie uporządkować i zaznaczyć akapity, ujednoczyć konwencje zapisowe (kursywa, spacja etc.), proponować rozwiązania dotyczące składu, łamania itd.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Potrafi rozpoznać i scharakteryzować wady tekstu nienależycie zredagowanego w dyskusji.

**Treści programowe dla zajęć:**

Edytorstwo i redakcja tekstu: od opracowania tekstu do kształtowania kultury literackiej.

Kompetencje i obowiązki redaktora wydawniczego.

Szacowanie wartości przekazu, spójności i logiki akcji, konstrukcji czasu, budowy dialogów, koherencji postaci.

Błąd językowy, błąd zamierzony (solecyzm), innowacja językowa, styl indywidualny.

Norma redakcyjna i językowa a innowacyjna natura literatury.

Zawartość a wygląd tekstu.

Redakcja e-tekstu.

Etyczne aspekty ingerencji w tekst literacki.

Nazwa zajęć: **Retoryka i teorie dyskursów**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Ma podstawową wiedzę z historii retoryki, potrafi wskazać jej klasycznych i współczesnych twórców, etapy rozwoju i punkty zwrotne.
2. Zna główne techniki przemawiania, prowadzenia sporów i dyskusji oraz podstawy ich zastosowania.
3. Zna podstawowe zagadnienia dotyczące komunikacji społecznej, użycia technik perswazyjnych oraz etycznych warunków ich stosowania.

**w zakresie umiejętności:**

1. Rozróżnia mechanizmy perswazji, argumentacji i manipulacji oraz środki i figury retoryczne.
2. Rozumie pojęcie dyskursu, potrafi omówić związek dyskursu, wiedzy i władzy;

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Rozumie relacje pojęć: prawda – manipulacja – postprawda itd.

**Treści programowe dla zajęć:**

Historia retoryki od Arystotelesa do Schopenhauera.

Dziedziny retoryki, pozycja retora, właściwości skutecznego przemawiania.

Sztuka argumentacji – od tropów przez logiczne myślenie do cech językowych.

Perswazja i/a manipulacja.

Erystyka, sztuka prowadzenia sporów.

Teoria dyskursów: M. Foucault, R. Barthes.

Język na rynku, w polityce, kościołach, mediach.

Retoryczność i dyskursywność a etos życia społecznego.

**Nazwa zajęć: Eksperyment i granice literatury**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Zna kluczowe daty, fakty, manifesty i teksty literackie z historii awangardy.

2. Zna wpływ historycznych awangard na późniejsze ugrupowania.

3. Rozumie odmienność nowych mediów i specyfikę eksperymentów tam prowadzonych.

**w zakresie umiejętności:**

1. Rozumie i potrafi wskazać historyczne uwarunkowania pojęć: mainstream, off, tradycja, nowatorstwo.

2. Umie zdefiniować i jednocześnie sproblematyzować definicję literatury eksperymentalnej.

3. Rozróżnia i potrafi wskazać cechy dystynktywne oraz kluczowe postaci poszczególnych ugrupowań awangardowych, neoawangardowych, postmodernistycznych

4. Umie wskazać zjawiska z pogranicza literatury

5. W pogłębiony sposób potrafi dyskutować o kategorii literackości.

**Treści programowe dla zajęć:**

Definicje literatury eksperymentalnej, ich historyczna zmienność, relacja wobec tzw. „literatury głównego nurtu”, korzenie przedawangardowe.

Awangardy historyczne: futuryzm włoski i rosyjski, surrealizm, dada – kluczowe postaci, miejsca, dzieła, manifesty.

Neoawangardy (np. OuLiPo, sytuacjonizm, Fluxus) – kluczowe postaci, dzieła, miejsca, manifesty.

Metafikcja i postmodernizm, grupa L=A=N=G=U=A=G=E.

Polskie przykłady literatury eksperymentalnej, liberatura.

Poezja i proza konkretna, poezja wizualna.

Eksperyment cyfrowy: korzenie hipertekstualizmu, literatura interaktywna, code poetry, komputerowe gry literackie, glitch art.

Wpływ przemian technologicznych na kategorię eksperymentu i rozumienie literackości.

**Nazwa zajęć: Polszczyzna: normy i uzusy**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Ma wiedzę na temat dynamicznej natury języka, potrafi wskazać i scharakteryzować zachodzące w nim procesy.

2. Zna kryteria oceny poprawności językowej wynikające z reguł gramatyki oraz oddziaływania zwyczajów i mód.

**w zakresie umiejętności:**

1. Posiada zdolność rozpoznawania błędów językowych, określania ich charakteru oraz trafnej ich eliminacji.

2. Umie kategoryzować błędy językowe, a także wskazywać i analizować przypadki ich jednorazowej „oryginalności”.

3. Jest zdolny do pracy nad tekstem, mającej na uwadze nadanie mu poprawnej postaci.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Rozumie etyczne aspekty związane z używaniem, zwłaszcza innowacyjnym, polszczyzny.

**Treści programowe dla zajęć:**

Poprawność językowa: zróżnicowanie normy językowej, uzus językowy, kryteria poprawności językowej, innowacja i błąd językowy.

Odmiany polszczyzny: ogólna – lokalna (gwarowa), mówiona – pisana, oficjalna – prywatna.

Błędy językowe – od systemowych do interpunkcyjnych i ortograficznych.

Oddziaływanie tradycyjnych oraz nowych mediów na kształt współczesnej polszczyzny.

Patologiczne stany dzisiejszej polszczyzny – wulgaryzacja, hejt, inwazja kalek z języka angielskiego, niefunkcjonalność zapożyczeń, moda i snobizm.

Nazwa zajęć: **Analiza stylistyczna**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Zna reguły poprawności w odniesieniu do stylistyki.

**w zakresie umiejętności:**

1. Panuje nad stylistycznym zróżnicowaniem współczesnej polszczyzny.
2. Potrafi określić i scharakteryzować czynniki wpływające na jakość stylistyczną danej wypowiedzi.
3. Operuje terminologią z zakresu stylistyki opisowej.
4. Potrafi scharakteryzować style funkcjonalne i stylistykę konkretnych wypowiedzi literackich.
5. Potrafi dokonywać trafnych wyborów stylistycznych w trakcie tworzenia własnych wypowiedzi.

**Treści programowe dla zajęć:**

Porządkowanie sensu terminów: gatunek – tekst – styl.

Właściwości językowe stylu – typowego i indywidualnego.

Styl urzędowy, naukowy (popularnonaukowy), publicystyczny, a ich przetworzenia w literaturze (na przykładach - od Barańczaka do Bartczaka).

Stylistyka wypowiedzi publicznych.

Styl w Sieci.

Nazwa zajęć: **Proza gatunkowa: warsztat**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Zna reguły gatunkowe prozy popularnej, problemy aksjologiczne związane z tym typem twórczości, a także podstawowe uwarunkowania z obszaru socjologii obiegu literackich.

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi sformułować „przepis” na kryminał, romans itd., czyli potraktować gatunek jako rodzaj instrukcji budowy tekstu.
2. Potrafi wskazać mistrzowskie realizacje każdego z analizowanych gatunków i omówić ich funkcję wzorotwórczą dla autorów uprawiających daną formę.
3. Umie skonstruować partyturę własnego utworu - plan fabularny, kompozycyjny itd.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Potrafi krytycznie analizować własne i cudze propozycje twórcze.

**Treści programowe dla zajęć:**

Poetyka powieści popularnej.

Przemiany gatunkowe kryminału, romansu, popularnej powieści historycznej, przygodowej, dla dziewcząt, kobiet, chłopców itd.

Wokół zagadnień techniki literackiej, warsztatu pisarza, estetycznego oportunizmu, stosunku konwencjonalności oraz inwencji w prozie gatunkowej.

Podmiot i odbiorca prozy gatunkowej.

Aksjologa „tej trzeciej”: wtórność? konformizm? „łatwa uroda”? a możliwości krytycznej prezentacji i oceny świata.

Nazwa zajęć: **Podmiot literacki: relacje**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Zna historyczne formy i przemiany podmiotu w literaturze.

2. Rozumie zależność między typem (siłą, wyrazistością, stopniem uwidocznienia) podmiotu a filozofią, antropologią i socjologią danego czasu.

3. Rozumie zmienny charakter autorytetu, poznawczego i moralnego uwierzytelnienia podmiotu w zależności od przyjętej poetyki, konwencji, strategii autorskiej.

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi scharakteryzować relację podmiot – figury tekstowe w literaturze nowoczesnej.
2. Umie przeanalizować utwór pod kątem roli, jaką odgrywa w nim podmiot – i „sceny”(uwarunkowań konwencjonalnych), na której występuje.
3. Rozpoznaje i analizuje charakter podmiotu w sytuacjach nieoczywistych: w dziełach wielogłosowych, tendencyjnych, „bezautorskich”, imitacyjnych, stylizowanych itd.;

**Treści programowe dla zajęć:**

Podmiot w porządku komunikacji literackiej (autor, podmiot literacki, czytelnik, odbiorca).

Wcielenia i ewolucje podmiotu literackiego: średniowieczny scriptor, klasycystyczny poeta doctus, romantyczny poeta maudit, poeta faber - awangardowy poeta czynu, nowoczesny i ponowoczesny ironista.

Figury „ja” w literaturze nowoczesnej; podmiot a figury testu – ironia, alegoria, symbol, syllepsis itd. Gatunkowe uwarunkowania podmiotu literackiego.

Podmiotowość w literaturze a „prawa człowieka” w różnych systemach społeczno-ekonomicznych.

**Nazwa zajęć: Poezja: warsztat**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi zdefiniować swoje intencje twórcze.
2. Umie zlokalizować i wyeliminować klisze, komunały, składniki kiczu w cudzym i we własnym tekście.
3. Świadomie eksponować (lub skrywać, powściągać, przetwarzać) sentymenty (emocje, uczucia, afekty).
4. Posługiwać się nieprzypadkowymi obrazami, metaforami i porównaniami w tekście utworu.
5. Kontrolować i/lub opisywać rytmikę (brzmienie) utworu.
6. Odnajdywać i przekazywać temat (ideę, własny punkt widzenia) utworu lirycznego.

**Treści programowe dla zajęć:**

Wiersz regularny, nieregularny, wolny – wersyfikacja w praktyce.

Kształtowanie stylistyczne wiersza.

Problemy komunikatywności utworu poetyckiego.

Hermetyczne i hermeneutyczne tradycje i modele liryki.

Tradycyjna liryka roli, maski, wyznania a współczesne formy poetyckiej improwizacji.

**Nazwa zajęć: Cyberliteratura**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Zna etapy rozwoju i „mapę” występowania cyberliteratury.
2. Zna zakresy i mechanizmy funkcjonowania opinii literackiej w sieci.
3. Zna problemy etycznej odpowiedzialności za wolność otwartego dostępu do cyfrowych przestrzeni.

**w zakresie umiejętności:**

1. Posługuje się słownikiem literatury cyfrowej (m. in. techst, hipertekstualność, literatura bityczna, blog, cyberpunk, demoscena, uncreative writing).
2. Rozumie charakter autorstwa utworów literatury cyfrowej – autor jako menedżer, wyszukiwarka internetowa, inżynier tekstu.
3. Potrafi krytycznie analizować interakcje w świecie cyfrowym, np. w blogosferze lub na portalach literackich.

**Treści programowe dla zajęć:**

Początki, rozwój oraz przejawy instytucjonalizacji literatury cyfrowej na świecie i w Polsce.

Język literatury wobec języka technologii cyfrowych.

Cyberliteratura – radykalna nowa jakość czy nowa postać tradycyjnego pisarstwa.

Autor i odbiorca cyberliteratury.

Powieść hipertekstowa, eksperyment artystyczny w sieci, blogosfera.

Tekst jako techst.

**Nazwa zajęć: Praktyki komunikacyjne**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Potrafi określić znaczenie praktyk komunikacyjnych w kulturze i życiu codziennym.
2. Rozumie podstawy teorii tzw. mowy ciała.

**w zakresie umiejętności:**

1. Rozróżnia prezentację i promocję (autoprezentację i autopromocję).
2. Identyfikuje działania manipulacyjne skierowane do dużych i małych grup ludzkich.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Umie zainicjować interakcje w obrębie grupy studenckiej, podczas spotkania literackiego, dyskusji panelowej etc.
2. Potrafi ocenić i reagować na nadużycia komunikacyjne w Internecie.

**Treści programowe dla zajęć:**

Komunikacja społeczna: warianty historyczne i współczesne.

Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktu.



Właściwości sytuacji komunikacyjnej i aktywności jej uczestników.  
Etyczne aspekty praktyk komunikacyjnych: manipulacja, nadużycie wpływu, dominacja, wykluczenie etc.  
Cechy i wzory prezentacji, autoprezentacji, budowania wizerunku.  
Komunikacja niewerbalna.

Nazwa zajęć: **Esej, recenzja, felieton**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Zna tradycje, odmiany oraz kontrowersje (genologiczne, aksjologiczne) dotyczące eseju.
2. Zna polską szkołę eseju: od gawędy szlacheckiej, przez eseistykę filozoficzną S. Brzozowskiego i B. Micińskiego, do współczesnych osiągnięć (np. R. Przybylskiego czy Cz. Miłosza).

**w zakresie umiejętności:**

1. Rozpoznaje pisarstwo eseistyczne, potrafi zrekonstruować poetyki poszczególnych esejów, odnieść się do wartości, na których są oparte i samodzielnie je ocenić.
2. Rozumie meandry formalne i myślowe felietonu: od Boya do Pilcha.
3. Potrafi określić kompetencje recenzenta w świecie zmieniających się wartości estetycznych i reguł funkcjonowania sztuki: od J. Stempowskiego do gazetowej taksonomii.
4. Mając świadomość trudności i uwikłań gatunków, podejmuje prób uprawiania ww. form.

**Treści programowe dla zajęć:**

„Coś, czym nie jest”: o gatunku i poetyce eseju.

Esej a europejska i polska samoświadomość; linie rozwojowe od Montaigne'a do np. Brodskiego.

Esej między prozą artystyczną a pisarstwem naukowym.

Felieton jako gatunek dziennikarski i odmiana „powieści w odcinkach”.

Recenzja jako gatunek krytycznoliteracki; siła szybkiego reagowania na sytuacje literacką; instrukcja czytania i wartościowania.

Recenzja a dylematy etyczne związane z rynkiem wydawniczym (rynkem sztuki).

Nazwa zajęć: **Fantastyka: warsztat**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Ma uporządkowaną wiedzę na temat gatunków i dokonań fantastyki.
2. Zna „złote reguły” pracy nad utworem fantastycznym: ustalenie tematu i tezy; przeprowadzenie rozległej i głębokiej kwerendy, odważne sięganie po wszystko, co nowe.

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi charakteryzować różne poetyki i odmiany gatunkowe s.f., fantasy itd.;
2. Rozumie i potrafi wyjaśnić zdolność fantastyki do komentowania aktualnych warunków kulturowych, politycznych, religijnych.
3. Umie zaprojektować utwór fantastyczny, plan całości, przebieg akcji, profil postaci, rozpoczęcie, zakończenie.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Dostrzega estetyczną i etyczną wartość literatury fantastycznej.

**Treści programowe dla zajęć:**

Science-fiction i gatunki pokrewne: rodowód, filiacje, szczytowe osiągnięcia.

Specyfika i reguły gatunkowe; s-f a futurologia; fantasy a baśń, mit, fantastyka historyczna.

Modele sf: Strugaccy (w stronę psychologii postaci), Dick (w stronę teologii), Lem (w stronę filozofii).

Składniki fantastyki: wiedza, fikcja, wyobraźnia, projektowanie światów.

Porządkowanie Chaosu: Tolkien, Lewis, Sapkowski.

Nazwa zajęć: **Socjologia i ekonomia życia literackiego**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Zna instytucje składające się na socjologiczny i ekonomiczny profil współczesnego życia literackiego.
2. Ma podstawową wiedzę na temat praw autorskich i ekonomicznych pisarza.

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi opisać działanie mechanizmów marketingu (reklamy, popularyzacji) książki.
2. Umie opisać charakter, poziom i tendencje czytelnictwa w Polsce i zagranicą.
3. Rozumnie analizuje literackie przedstawienia relacji społeczno-ekonomicznych w wybranych utworach.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Posiada pogłębioną wrażliwość etyczną na ekonomiczne aspekty nierówności społecznych.

**Treści programowe dla zajęć:**

Socjologia pola, socjologia autora, socjologia w literaturze.

Wpływ ekonomii na czytelnictwo, życie literackie i sytuację pisarza.

Wydawnictwo – interes i/czy misja.

Technologia poczytności, czyli jak promować książkę.

Przepis na bestseller dzisiaj.

Socjologia i ekonomia przedstawiona w utworze literackim.

Nazwa zajęć: **Teorie wyrotowe / myślenie krytyczne**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Rozpoznaje szereg idei obecnych w dzisiejszych dyskursach humanistycznych i społecznych, a także bezpośrednio w literaturze.

2. Zna i potrafi ocenić recepcję omawianych idei w publicystyce i pedagogice społecznej;

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi usytuować teorie wyrotowe w kontekście tradycji myślenia kacerskiego (Adorno) oraz rzeczywistych problemów i wyzwań społecznych;

2. Samodzielnie i krytycznie analizuje propozycje szeregu znanych autorów w celu ich pogłębiającego przyswojenia lub dla celów polemicznych.

3. Jest zdolny do konstruowania wypowiedzi referującej, amplifikującej lub polemicznej w stosunku do omawianych tekstów.

4. Potrafi umotywić poznawczy i etyczny charakter relacji między myśleniem wyrotowym a myśleniem porządkującym i zabezpieczającym trwałość rzeczywistości.

**Treści programowe dla zajęć:**

Teorie krytyczne dotyczące człowieka („po człowieku”), podmiotowości, tożsamości, stosunków społecznych, płci, seksualności oraz formy ich obecności w utworach literackich.

Literatura jako forma eksperymentu myślowego; powrót utopii, projektowanie teraźniejszości i przyszłości.

Transmisja idei – z filozofii, antropologii, badań kulturowych do literatury i na odwrót.

Reguły poprawnościowe myślenia – myślenie krytyczne – subwersywność literatury – idee wyrotowe.

Wyrotowość myślenia a odpowiedzialność za sytuację obecną i przyszłość społeczności.

Odbiór teorii wyrotowych: od przechwycenia do kontradykcji.

Wyrotowość treści a wyrotowość form podawczych literatury i eseistyki.

Nazwa zajęć: **Literatura na świecie**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Poszerzył i pogłębił wiedzę o wybranych osiągnięciach i tendencjach XX-wiecznej oraz współczesnej literatury światowej, w szczególności jej przejawów niekanonicznych, peryferyjnych, wypieranych lub dopiero kielkujących.

**w zakresie umiejętności:**

1. Rozpoznaje mechanizmy transmisji, oddziaływania, suwerenności i dominacji w obrębie kultury literackiej.

2. Posiada podstawowe umiejętności scalania obrazu literatury światowej.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Zyskuje dodatkowe narzędzia do rozumienia przekazów egzotycznych, formułowanych w językach mniejszych (lub językach mniejszości), specyficznych (lub nastawionych na obronę zagrożonej specyficzności).

2. Rozumie znaczenie procesów globalizacji i powrotu do źródeł (korzenności) literatury współczesnej.

3. Jest uwrażliwiony na wartości wspólnotowe w obrębie literatury światowej oraz na – podkopujące autentyczność wspólnoty – motywy neo- i postkolonializmu przedstawione w dziełach i obecne w polityce kulturalnej.

**Treści programowe dla zajęć:**

Rozróżnienia kategorii: literatura na świecie - literatura światowa – literatury narodowe.

Kanon 2. kategorii (mniej znany, rezerwowy, antymainstreamowy) literatury na świecie.

Wielka literatura (kultura) a wielkość polityczna (ekonomiczna, militarna); pisarz wobec zjawisk takich, jak lingua franca, soft power, kultura masowa, amerykańizacja kultury.

Inna wrażliwość w literaturze obcej – rozpoznanie Innego w Obcym: aspekty etyczne związane z poznawaniem odmiennych kultur.

Różne koncepcje człowieczeństwa i historii w dziełach literackich.  
Twórczość literacka a pojęcie humanizmu i sprawiedliwości społecznej.  
Literatura a wizje końca cywilizacji (katastrofa ekologiczna, skutki modelu społecznego i technologicznej ekspansji).  
Granice języka – granice estetyczne – granice doświadczeń: toposy i heterotopie literatury światowej.

Nazwa zajęć: **Język angielski specjalistyczny**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi posługiwać się słownictwem i wyrażeniami w zakresie ogólnym oraz związanymi z kierunkiem jego studiów oraz w sytuacjach zawodowych.
2. Potrafi formułować i uzasadniać swoje opinie w języku angielskim.
3. Potrafi korzystać z obcojęzycznych źródeł o zróżnicowanym charakterze (monografie naukowe, periodyki specjalistyczne, prasa, inne media).
4. Potrafi przygotować pracę pisemną w języku obcym w studiowanej dyscyplinie.
5. Zna konstrukcje gramatyczne niezbędne do formułowania wypowiedzi naukowej, uczestniczenia w dyskusji i przygotowania artykułu naukowego.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Potrafi pracować w grupie, prezentować swoje umiejętności.

**Treści programowe dla zajęć:**

Sprawności językowe: mówienie, pisanie, rozumienie tekstu czytanego i słuchanego w obszarze tekstów specjalistycznych.

Przekaz treści naukowych w j. angielskim: streszczenie artykułu lub wykładu, pisanie abstraktów itp.  
Problematyka związana z tematem pracy magisterskiej.

Nazwa zajęć: **Kultura spektaklu**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Znać teorie z dziedziny filozofii, antropologii, psychologii społecznej, krytyki literackiej, odnoszące się do widowiskowej natury świata, jest spektaklizacji i wymuszonej ciągłej spektakularności.
2. Rozumie „spektaklowy” charakter różnych składników życia codziennego.

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi rozumnie, krytycznie przyswajać koncepcje Deborda, Baudrillarda, Lyotarda, Baumana i innych myślicieli.
2. Umie interpretować utwory wybitnych lub głośnych oskarżycieli świata bez treści, życia udającego życie, np. T. Różewicza i M. Huellbecqa.
3. Potrafi identyfikować i klasyfikować widowiska, z którymi ma do czynienia w przestrzeni publicznej.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Ma skłonność i zdolność do rozważenia skutków etycznych „spektaklizacji” świata, także w debacie publicznej.

**Treści programowe dla zajęć:**

Teorie kultury jako spektaklu.

Rodzaje i funkcje dawnych i współczesnych widowisk.

Spektakl bez granic – hiperrzeczywistość i simulacrum.

Teorie końca i kryzysu kultury.

Twórczość literacka w świecie postliterackim (od literatury wyczerpania do wyczerpania rezerw sensu).

Sztuka po końcu sztuki: twórca i publiczność jako zombies.

Nazwa zajęć: **Gry: fabuły i techniki**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:**

1. Zna najważniejsze tradycyjne teorie gier.
2. Zna najważniejsze teorie gier komputerowych (wideo).

**w zakresie umiejętności:**

1. Posługuje się technicznym językiem opisu gier fabularnych.
2. Potrafi krytycznie rozpoznać konwencjonalność i unikatowość zastosowanych rozwiązań fabularnych.
3. Potrafi wskazać punkty stykowe i kolizyjne gier wideo i innych dziedzin kultury.
4. Umie scharakteryzować, na czym polega ludyczny, kreatywny i nowatorski charakter gier wideo.

**Treści programowe dla zajęć:**

Teorie gier przed epoką gier wideo.

Historia i odmiany gier wideo.

Immersja jako wyznacznik poetyki gier wideo.

Efekty emersyjne.

Znakowy aspekt graficznych interfejsów użytkownika – język współczesności (za P. Kubińskim).

Wpływ gier wideo na inne teksty kultury.

Nazwa zajęć: **Reportaż: warsztat**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Zna kanoniczne realizacje gatunku oraz jego współczesne tendencje.

2. Zna wymagania dotyczące tekstu reportażu dotyczące komunikatywności, ekspozycji tematu i postaci, legitymizacji przekazu.

**w zakresie umiejętności:**

1. Potrafi scharakteryzować poetykę reportażu prasowego, podróżniczego, historycznego, biograficznego itd.

2. Potrafi samodzielnie poszukiwać reporterskich wyzwań i dokonywać prób ich tekstowego opracowania.

3. Potrafi określić charakter pisanego tekstu ze względu na miejsce jego publikacji oraz wagę podejmowanego tematu.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Jest uwrażliwiony na problem prawdziwości i wiarygodności tekstu, a także na etyczne aspekty, związane z opowieścią o cudzym życiu, doświadczeniu, przypadku.

**Treści programowe dla zajęć:**

Reportaż – gatunek dziennikarski czy literacki?

Reportaż a medium (gazetowy, radiowy, telewizyjny, internetowy).

Reportaż – relacja, opowieść, powieść; filiacje gatunku.

Cechy dokumentarne i estetyczne reportażu.

Obiektywizm (w) reportażu a nieuchronność fikcji.

Reportaż jako korespondencja z życia i osąd nad życiem; etyczne obowiązki gatunku.

Nazwa zajęć: **Non-fiction**

**Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka**

**w zakresie wiedzy:**

1. Zna najcenniejsze dokonania polskiej i europejskiej literatury faktu.

**w zakresie umiejętności:**

1. Rozróżnia i potrafi zdefiniować podstawowe gatunki: reportaż, biografia, dziennik, pamiętnik, epistolografia, korespondencja, esej literacki itd.

2. Rozumie i potrafi scharakteryzować fikcyjotwórczy efekt tekstu (stylizowania, komponowania, hierarchizowania, selekcji składników itp.)

3. Interpretuje aspekty tekstu: konwencjonalność, autentyczność, prawdziwość, itd.

4. Rozróżnia tok sprawozdawczy, opisowy, analityczny i interpretacyjnych utworu non-fiction.

**w zakresie kompetencji społecznych:**

1. Rozumie uwarunkowania etyczne w odniesieniu do pisarstwa niefikcyjnego.

**Treści programowe dla zajęć:**

Historia piśmiennictwa non-fiction.

Nowoczesne koncepcje autora, idiomu, narratora jako figur (ról) fikcyjnych a tradycyjne pojęcie mimesis i prawdy literackiej.

Reportaż – od Hemingwaya, przez Kapuścińskiego, do dziennikarstwa gonzo.

Dziennik: intymny, intelektualny, łże-dziennik, dziennik podróży itd. – od romantyków do J. Pilcha.

Zapiski z piekiel: od Anny Frank do Poliny Żerebcowej.

Poetyka i kariera biografistyki.

Doświadczenie (w) eseju.

Praktykowanie non-fiction w mediach społecznościowych.